

متن کامل بیانیه سفیر و نماینده دائم جمهوری اسلامی ایران

در شورای حکام آژانس بین‌المللی انرژی اتمی

نوامبر ۲۰۰۴

۲. بیانیه جمهوری اسلامی ایران در شورای حکام^۱

مایلم سخن را با تقدیر از مدیرکل و دبیرخانه آژانس به خاطر تلاش هایشان آغاز نمایم. قطعنامه ای که امروز به تصویب رسید، همچنان دارای نقائص و اشارات غیرضرور به مقاطع زمانی بالاتر از یک سال است و به تحولات اشاره کرده است که در قطعنامه های قبلی به آن ها پرداخته شده است. اجازه دهید برای یادآوری و ثبت در اسناد، آن چه را که در نوامبر گذشته گفتیم دوباره تکرار کنیم. هیچ تفسیری از اسناد حاکم بر روش اقدام این شورا نمی تواند ابزاری برای برخورد با این مسئله فراتر از چارچوب و ظرفیت معمولی قانونی اجرای پادمان و پروتکل الحاقی ایجاد کند. معیار توسل به چنان گزینه ای مقدار یا طول زمان نیست، بلکه انحراف است. از اینرو، در ارتباط با ایران هرگز زمینه حقوقی برای انجام این کار وجود نداشته است.

به هرحال، قطعنامه با درخواست از مدیرکل برای ارائه گزارش مقتضی به حرکت درمی آمد که البته امری طبیعی و عادی است. این رویکرد، فضایی آرام تر و بدون از تنش های دوره ای ایجاد می کند. این تنش ها، حل و فصل مسائل را در درازمدت غیرقابل تحمل می سازد. به علاوه، به رغم ارائه غیرضرور رئوس مطالب در دوره پیش از اکتبر ۲۰۰۳، گزارش و قطعنامه به نحوی بسیار شفاف گویای آن هستند که امروز ارزیابی مغفول مانده مدیرکل در نوامبر گذشته مبنی بر فقدان هرگونه انحراف اثبات شده است. فقدان وجود هرگونه ماده هسته ای و فعالیت اظهارنشده در راستای اجرای عادی موافقت نامه پادمان و پروتکل الحاقی اثبات خواهد شد. این تنها هدف بسیار مهم این ابزارهای حقوقی است است و با احتراز از تحریکات کوتاه بینانه به منظور اتخاذ اقدامات فراحقوقی و اجازه دادن به اجرای عادی رژیم عدم اشاعه، اعتبار و تمامیت این رژیم و ابزار حقوقی آن ارتقاء خواهد یافت.

ما خود را متعهد به ادامه سیاست شفافیت و گسترش کامل همکاری ها با آژانس در این زمینه می دانیم. ما همچنین آمادگی داریم تمام گام های درحد توان خود را برای کمک به آژانس در حل و فصل دو موضوع باقی مانده یعنی منشأ آلودگی و گستره برنامه سانتریفیوژها برداریم. ما به نتیجه گیری گزارش مبنی بر این که حل و فصل این موضوعات اساساً در خارج از ایران انجام می گیرد، توجه کرده ایم. طی سال گذشته، ایران از هیچ تلاشی برای غلبه بر فضای خصمانه و حرکت به جلو با قول و تعهد اعتمادسازی و شفافیت و همکاری با آژانس دریغ نکرده است. ایران برای رسیدن به نقطه کنونی، اقدامات مهم اعتمادسازی انجام داده است. همان طور که در قطعنامه مصوب امروز مورد تأکید قرار

^۱ این بیانیه توسط پیروز حسینی، سفیر و نماینده جمهوری اسلامی ایران نزد سازمان های بین المللی در وین قرائت شده است.

گرفت، این اقدامات اعتمادسازی همچنان به صورت داوطلبانه و نه به عنوان یک الزام آور باقی مانده اند.

هیچ زبانی در قطعنامه یا هر جای دیگر نمی تواند این واقعیت شفاف و آشکار حقوقی را تغییر دهد. در واقع، همانگونه که ماده ۴ ان.پی.تی به طور آشکار تصریح می کند: "هیچ چیز در این معاهده نخواهد توانست به عنوان ابزار تأثیرگذار برحق لاینفک کشورهای متعاهد برای توسعه تحقیق، تولید و استفاده از انرژی هسته ای در مقاصد صلح آمیز آن هم بدون تبعیض و مطابق با مواد ۱ و ۲ معاهده، تفسیر شود." هنگامی که هیچ چیز در معاهده نمی تواند بر این حق مسلم تأثیر بگذارد، همین قطعیت و اطمینان در مورد هر چیز دیگر هم صادق است. ماده ۴، ستون بنیادین معاهده است که بدون آن ایران و هریک از دیگر کشورهای فاقد سلاح هسته ای آن را نمی پذیرفتند. ما دقت ویژه ای به خرج دادیم تا این موضوع به صورت سوء سابقه ای علیه منافع کشورهای در حال توسعه در نیاید و این خود یکی از دلایل مترتب بر این موضوع است که چرا این فرایند، پیچیده و زمان بر است.

قطعنامه امروز شورای حکام تا حدی فضا را برای یک فرایند مثبت و سازنده که متضمن تضمین های عینی متقابل در مورد شفافیت، عدم انحراف و دسترسی به فناوری هسته ای در مقاصد صلح آمیز است، فراهم کرده است. این قطعنامه اولین آزمایش مهم موافقت نامه پاریس است که سه کشور اروپائی جدیت خود را اگر نگوئیم به طور کامل در نتیجه، بلکه در فرایند کار نشان دادند. ما از دوستان خود در جنبش عدم تعهد به خاطر اتخاذ موضع اصولی و حمایت از این فرایند، قدردانی می کنیم و از دولت و ملت آفریقای جنوبی به خاطر حسن تدبیر در طول مرحله دشوار این فرایند به طور ویژه تشکر می کنیم. اکنون، ایران و سه کشور اروپایی مذاکرات دشوار خود را که در عین حال توان بالقوه زیادی در حصول به نتایج ملموس در سال گذشته داشته است، آغاز خواهند نمود. این مذاکرات باید تلاش دیرینه در واقع سیاست رسمی گروه تأمین کنندگان هسته ای (NSG) ظرف بیش از دوده گذشته برای محروم کردن ایران از دسترسی به فناوری هسته ای را که در تناقض کامل با ماده ۴ ان.پی.تی و به ویژه بند دوم آن است، خنثی نماید.

ایران به عنوان کشوری که به رغم تمام محدودیت های غیرقانونی به فناوری چرخه سوخت دست پیدا کرده است، خواهان رفع دغدغه های مشروع و واقعی در مورد ماهیت صلح آمیز برنامه هسته ای خود است. اقدامات اعتمادسازی ما تنها ابزار رفع این دغدغه هاست. احیای اعتماد به برنامه هسته ای هدف ماست و ما نهایت تلاش خود را برای تحقق هرچه سریعتر این هدف انجام خواهیم داد. هدف اصلی ما از مذاکراتی که در آستانه شروع آن هستیم، کسب تضمین های عینی و حصول اطمینان در مورد این

دو مسئله مهم است. اتکای ما به آژانس است تا تخصص فنی اجتناب ناپذیر و توصیه های خود را به ما ارائه دهد. جامعه بین المللی باید در این فرایند محوری سرمایه گذاری کند و تلاش های معطوف به انحراف از این فرایند را خنثی نماید و به حاشیه براند.

خلع سلاح و عدم اشاعه هسته ای به عنوان یک اقدام موقت، مهم ترین لازمه ثبات و رفاه جهانی است. ما قویاً معتقدیم که سلاح های هسته ای امنیت جمعی و فردی جهان را افزایش می دهد. این نکته در محاسبات راهبردی ایران و همچنین دکترین دفاعی و آموزه های ایدئولوژیکی آن ریشه دوانیده است. از اینرو، ایران بر ماده ۲ ان.پی.تی متعهد بوده و هیچ محدودیتی در ارائه تضمین های لازم در این خصوص ندارد. ما به طور همزمان مصمم هستیم از حق مسلم خود استفاده کنیم و انتظار داریم از تضمین های عینی و محکم مطابق با تعهدات مصرح در بند ۲ ماده ۴ برخوردار شویم که تصریح می نماید: "تمام طرف های متعاقد دارای وظیفه تسهیل و برخوردار از حق مشارکت کامل در تبادل تجهیزات مواد و اطلاعات علمی و فنی برای استفاده صلح آمیز از انرژی هسته ای می باشند".